

Emlékezés Szabó Ervinre

Az Úr Illésként elviszi mind,
Kiket nagyon sujt és szeret...
Ady

Halálának 28. évfordulóján, hétfőn, meghatottan zárandokolunk el sírjához. Közel harminc esztendő választ el immár, hogy elköltözött körünkől, a magyar munkásmozgalomból, amelyet annyira szeretett. Nehéz napokban hagyott el minket, viták és válságok napjaiban, de sejtettük-e akkor, hogy még nehezebbek törnek majd reánk. Példátlan barbárság korszaka zuhant az emberiségre, megrendült minden emberi intézmény, sátáni tervek fogantak a szocializmus kiirtására. Az emberi nagyság teljessége kell valóban ahhoz, hogy ilyen idők valakit el ne feledtessenek.

Küzdelmes munkásévei tanúi a magyar élet mély átalakulásának. Az ezeréves nagybirtokosvilág vámsorompókat emel a magyar élet körül, de a kereteket feszegeti az exportra törő, tollasodó magyar nagyipar, s mögöttük felvonul az üzletekre éhes banktőke. Elektromos feszültség a magyar levegőben, mert a munkásosztály sem tétlen. Szervezeteiben hatalmas, ütőképes erőket tartalékol. Nevelő intézményeivel a magyar proletárságot szocialista öntudatra emeli. A harc a magasabb, az emberibb életszínvonalért megindul. Ime, *a tőke és a munka harca.*

Ennek az átalakuló, még ismeretlen utak előtt álló világnak volt szocialista gondolkozója Szabó Ervin. Eppen ezért, munkáinak a sokasága, ragyogó értékkel, egy folytonos külső és belső küzdelemnek úgy lehet, egy folytonos Sturm és Drangnak a kifejezője. Amiként kora, maga is örök lázongás a megszokottság, az egyformaság ellen. Írásain maig is a vajadás, a születés forró láza érződik, forrongás, az új keresése, ha az néha egymásnak ellent is mond. Sokat töprengett az első világháború okairól. A tőkeexportáló, gyarmati hódításokról álmodozó, egyben a védővámrendszer korlátai közé menekülő, bankokkal szövetséző, trésztőkben tömörülő, dömpinggel dolgozó nagyipart tartotta a béke ellenségének. Nálunk ez a tőke szövetségesek a feudalizmussal, amelynek gyökerei elterjednek földben, gyárban, pénzeszsákbán, kihívóan, szemérmetlenül. S magára haragítja fél Európát, bizonyára a jobbikat, mindenesetre az erősebbiket. Ilyen viszonyok között *tartós békéről álmodni*, csak az ilyenfajta tudós méréselt. A békéről neki is az volt a véleménye, mint France-nak: „... igenis, el fog még következni, nem mert az emberek jobbakká lesznek (ezt nem szabad remélnünk), hanem, mert a dolgok új rendje, új tudomány, új gazdasági szükségletek a békét fogják rájuk kényszeríteni...”

Pontosan, félre nem érthetően tudott magyarázni, fogalmakat alkotni. Mindaz, amit demokráciáról, tőkéről, munkáról, osztályharcról, szocializmusról, szabadságról, egyéniségről s minden más szocialista gondolatról tanít, az klasszikusan világos és tiszta.

Forgatván a korabeli nekrológokat, a sokféle megemlékezést halála, majd a temetés alkalmából, szinte meglepetésként hat, hogy a lapok *valamennyien* a megbecsülés és tisztelet tudó hangján szólnak meg róla. Megilletődve olvassuk a meleg sorokat. Furcsa égtáj ez! Mintha bizony eltéved-

tünk volna. Pedig Szabó Ervin *kemény volt, gerinces és határozott.* Szíve az elesettek, szókimondása a hatalmasok ellen irányult. „*Még kell szüntetni a kevesek gazdasági hatalmát. Gazdasági demokráciára van szükség, arra, hogy a gazdaságban is a sokak érdeke érvényesüljön.*” S a nagykapitalisták lapja, a „Pester Lloyd” imígyen paren-tálja el: „Szabó Ervin egész ember a hatalmasokkal szemben, szelíd a szenvedők iránt, alázatos a gondolat előtt.”

Ma, régi s örök kérdésekkel belödvén — demokráciával, fasiz-

mussal, háborúval, békével, imperializmussal s egyebekkel — meg-elevenítjük, magunk elé idézzük őt, sokszor gondolunk rá, sokat vitatkozunk vele és sokszor idézzük.

Kálmán József

*

Hétfőn délelőtt 11 órakor a Szociáldemokrata Párt a Farkasréti temetőben gyászünnepeket rendez Szabó Ervin halálának 28. évfordulóján. Beszél: Bechtler Péter, Hajdu Henrik, Justus Pál és Kálmán József. Versek mond: Vereszyi Margit. Enkel a Munkásdalosok Énekkara.

A Szociáldemokrata Párt akciót indít el a spanyol földalatti mozgalom megsegítésére

Ennek érdekében vasárnap, 29-én délelőtt fél 11-kor

összvezetőségi gyűlést tart

a Városi Színházban. Előadó: BÁN ANTAL elvtárs. Belépés szigorúan csak meghívottaknak!

GAZDASÁGI ÉLET

Növekszik az állami szénbányák termelése

A Magyar Állami Szénbányák központi végrehajtóbizottságának termelési jelentése a következő eredményekről számol be: szeptember 23-án 2100 vagón volt a termelés, 24-én 2190, 25-én 2242, 26-án pedig 2254 vagón volt a napi termelés. Az utóbbi kettő meghaladja a felszaba-

dulás óta elért legmagasabb napi termelési eredményt. *A termelés javulása nem ideiglenes jellegű és további javulás állandónak mutatkozik.* Az államosítással járó egységes vezetés előnyei ezen számok adatai alapján is kezdik éreztetni hatásukat.

Washingtonban megnyitották a Világbank első ülését

A Nemzetközi Pénzügyi Alap és a Világbank pénteken este első esetben ült össze Washingtonban. Az ülésen 39 nemzet képviselői vettek részt, ez a szám azonban rövidesen 45-ra emelkedik. Az első ülést Truman, az USA elnöke nyitotta meg. „A világ számít önökre — mondotta —, hogy elősegítik a nemzetek között a szilárd gazdasági viszonyok megteremtését.

Ha a világ helyzetét tanulmányozzuk, okvetlenül fel kell ismerni, mi-

lyen súlyos felelősség terhel minket.”

A Világbank kormányzótanácsán most egybegyűlt közgyűlésén döntenek az első hitelkérelmek felett, amelyek az egyes államok részéről idáig érkeztek.

Franciaország 500 millió, Csehszlovákia 375 millió, Lengyelország pedig 600 millió dollárt kér.

Ugyancsak ezen az ülésen döntenek Törökország, Szíria, Líbanon és Olaszország felvételi kérelméiről.

Párizsban felszökött a dollár fekete-piaci árfolyama. Két héttel ezelőtt egy dollárért 180 frankot adtak, ma már 310-et. A francia hivatalos körök szerint azonban a francia frank értékálló-sága biztosított.

Bemutató az amerikai áruháttal 41 vagón áruháttal. A 15 millió dolláros amerikai áruháttal keretében megvásárolt cikkek első szállítmánya: 41 vagón áru már megérkezett Budapestre. A határon a Magyar Külforgalmi Rt. vette át az árut és most bemutatta a pénzügyminisztérium a saját képviselőinek. *Rácz Jenő* pénzügyminiszter, *Kemény György* és *Antos István* elvtársak, államtitkárok válaszoltak a feltett kérdésekre. Az eddigi árucikkek mellett még további 200 vagón áru érkezik a hitelkeretben Magyarországra. Ezek egy része textília, így meleg és szép pokrócok, amelyeket már konfekcionáltak is, izléses kabátokat készítették belőlük. Erkeznek ezenkívül nehézipari cikkek, gépek, traktorok, autók és egyéb nagyfontosságú áru is. Ezen cikkek egyharmadát a tárcák kapják, kétharmadát azonban a kereskedelmen keresztül juttatják el a vásárlókhozonság felé. A cikkek árát a piaci árak megjelölésén szabják meg.

A Magyar Nemzeti Bank hetijelentése. A bankjegyforgalom a szeptember 23-i kimutatás szerint a szeptemberi forgalommal szemben 65.520.620 forinttal

525.670.390 forintra emelkedett. (A forgalomban lévő bankjegyekből arany, de-viza és valutavásárlás folyt 134.271.020 forint került forgalomba.

Munkásotthonavatás

Szakasits Árpád elvtárs jelenlétében tartotta a Szociáldemokrata Párt V. ker. szervezete helyiségavató ünnepségét. Az ünnepségen leleplezték Szakasits Árpád elvtárs és a kerület mártírhaltalt halt régi harcosságának, *Gál Benő* elvtársnak az areképét. *Vajda Imre* elvtárs, államtitkár ünnepi beszéde után Szakasits Árpád elvtárs vette át a párt központi titkársága nevében a helyiséget. Még nagy munka és sok küzdelem vár ránk, legyünk jó harcossal a pártunk, az országnak és a szocializmusnak — mondotta. Az ünnepség *Vágvilgyi Tibor* elvtárs, nemzetgyűlési képviselő beszédével ért véget.

— Fűtőkészülékek beszerzése. A tövörös fűtővállalata (V. Vörösmarty tér 3) megkezdte a következő fűtési időnyre az új, kifogástalanul működő készülékek eladását. A vállalat felhívja a közönség figyelmét, hogy már most gondoskodjék a készülékek beszerzéséről, mert a későbbi jelentkezők, az esetleges torlódás miatt, csak késedelmesen fognak fűtéshez jutni.

A nagybudapesti A, B, C tejjegyek

A 19, B 19, C 19 különszelvényére és a nagybudapesti

12-14, 14-18 éves gyermek közellátási

szelvényív „m” szelvényére a Közellátási Minisztérium rendeletére 1 doboz Bona-kremit adnak az összes O. M. T. K. fiókok és az övezeti helységekből az élelmiszerkirendeltségek.

Kiváltható október 10-ig

Munka után Szt. Gellért pe

Október 1

Bérletjegyre

Délután 4-től